

Warszawa, 3 lipca 2002 r.

Opinia prawna
w sprawie wniosku Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, skierowanego do
Trybunału Konstytucyjnego (drugi wniosek, oznaczony sygn. K.23/02)

Stosownie do zlecenia z dnia 5 czerwca 2002 r. uprzejmie przedstawiam następującą opinię w sprawie wniosku Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” z dnia 14 marca 2002 r. o stwierdzenie niezgodności z Konstytucją:

- 1) art. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 17 grudnia 2001 r. zmieniającej ustawę o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. nr 154, poz. 1794) oraz
- 2) art. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2001 r. zmieniającej ustawę o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela (Dz. U. nr 154, poz. 1795).

Zdaniem NSZZ „Solidarność” zaskarżone przepisy naruszają art. 2 i art. 7 Konstytucji.

Wnioskodawca podnosi zarzut, że kwestionowane przepisy przesuwają o rok termin wprowadzenia podwyżek wynagrodzeń nauczycieli, zagwarantowanych ustawą – Karta Nauczyciela. Zmiana tego terminu oznacza wydłużenie ekspektatywy wymienionej grupy zawodowej na wyższe wynagrodzenie, co – zdaniem Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” – narusza konstytucyjną zasadę sprawiedliwości społecznej.

Wnioskodawca formułuje również zarzut, że zbyt późne przesłanie projektów obu ustaw do Komisji Krajowej uniemożliwiło jej przedstawienie merytorycznych opinii o tych projektach w odpowiednim terminie. W rezultacie Sejm uchwalił zaskarżone ustawy bez zapoznania się w toku procesu legislacyjnego ze stanowiskiem NSZZ „Solidarność”.

Wreszcie, Komisja Krajowa wskazuje na brak odpowiedniego *vacationis legis*. Obydwie ustawy weszły w życie z dniem 31 grudnia 2001 r., zaś opublikowane zostały w Dzienniku Ustaw z dnia 29 grudnia 2001 r., który „dotarł do adresatów dopiero w drugiej dekadzie stycznia 2002 r.”

*

* * *

Zarzut niekonstytucyjności zaskarżonych przepisów należałoby oddalić. Przemawiają za tym argumenty przedstawione w opinii BSE z dnia 1 lipca 2002 r. w sprawie wniosku Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” o stwierdzenie niezgodności z Konstytucją art. 1 pkt 2 i art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2001 r. o zmianie ustawy o szkolnictwie wyższym oraz o zmianie niektórych innych ustaw. Należy dodać, że ochrona ważnego interesu publicznego, jakim jest niewątpliwie równowaga budżetowa, stanowi przesłankę „rozgrzeszającą” ustawodawcę, który uchybił zasadzie przyzwoitej legislacji, ustanawiając zaledwie dwudniowe *vacatio legis*. **Również w tym przypadku należałoby zastosować zasadę proporcjonalności. Trybunał Konstytucyjny stale podkreśla, że zasady, prawa i wolności konstytucyjnie chronione mogą, w pewnych sytuacjach, podlegać ograniczeniu na rzecz dobra wspólnego m. innymi pod warunkiem, że efekty wprowadzonej regulacji pozostają w odpowiedniej proporcji do zakresu ciężarów (obowiązków) nałożonych przez nią na obywateli.** Uwaga powyższa dotyczy także zasady zaufania do państwa i stanowionego prawa, z której wynika zakaz nagłego zaskakiwania obywateli zmianami ustawodawczymi.

W opiniowanym przypadku okazało się jednak konieczne udzielenie pierwszeństwa ochronie równowagi budżetowej, z uszczerbkiem dla ostatnio wymienionej zasady.

Sporządził: Witold Pawełko